

Nieuws van de International Ergonomics Association

200012521

Jan Dul en Ernst Koningsveld, Council-members van de IEA

Korte schets van de IEA

De International Ergonomics Association (IEA) is de overkoepelende organisatie van nationale en regionale ergonomie-verenigingen in de wereld. Ongeveer 50 landen zijn in de IEA vertegenwoordigd. Het totale ledenaantal van de aangesloten verenigingen is 15.000, waarvan 4500 in Europa, 4000 in de USA en 2000 in Japan.

De Nederlandse Vereniging voor Ergonomie is een relatief grote vereniging met 600 leden.

De IEA heeft voor de komende jaren de volgende drie doelen geformuleerd:

- Versterking van de communicatie en samenwerking tussen de aangesloten verenigingen;
- Bevordering van wetenschap en praktijk op internationaal niveau;
- Versterking van de bijdrage van de ergonomie aan de internationale gemeenschap.

De IEA wordt bestuurd door een bestuur waarin alle aangesloten verenigingen zijn vertegenwoordigd (IEA Council). Het dagelijks bestuur (Executive Committee) is begin augustus opnieuw benoemd en bestaat uit de president Waldemar Karwowsky (USA), de secretaris-generaal Pierre Fazon (Frankrijk) en de penningmeester Kazutaka Kogi (Japan). Naast deze leden, die worden gekozen door de IEA-Council, bestaat de Executive Committee uit de voorzitters van dagelijkse comités, die door de president worden aangesteld.

De IEA-Council komt jaarlijks bijeen om de voortgang van de werkzaamheden met de Executive Committee te bespreken. De vergadering van dit jaar werd in San Diego, USA gehouden, voorafgaand aan het IEA-2000 congres.

Groei en stagnatie

Uit het rondje langs de verenigingen kwam naar voren dat 'nieuwe' ergonomie-verenigingen (Zuid-Oost-Azie, Oost-Europa, Afrika, Zuid-Amerika) voorzichtig aan het groeien zijn. Hierbij worden ze geholpen door de ervaringen van de 'oude' ergonomie-verenigingen, bijvoorbeeld wat betreft opleidingen in ergonomie, certificering van ergonomen, bijeenkomsten voor kennisuitwisseling, etc. Bij de meeste 'oude' ergonomie verenigingen stagneert de groei van het aantal leden, waarbij er soms zelf sprake is van een daling. Deze stagnatie doet zich onder meer voor bij de grote verenigingen in de USA (4000 leden) en de UK (1000 leden). Ook binnen de NVVE hebben we al jaren met deze trend te maken. Het lijkt er op dat in verenigingen voor bijvoorbeeld ontwerpers of informatici steeds meer aandacht wordt besteed aan ergonomische onderwerpen (bijvoorbeeld usability, mens-computer-interactie), zonder dat dit als ergonomie wordt herkend en erkend en zonder dat dit leidt tot toetreding van deze deskundigen tot de ergonomie-vereniging. Ook het omgekeerde lijkt het geval, namelijk dat in dergelijke vakgebieden menselijke factoren aan de orde zijn, zonder dat dit binnen de ergonomie breed wordt opgepakt. Een ad-hoc comité onder leiding van Martin Helander (Zweden) heeft zich over dit vraagstuk gebogen en adviseert om te overwegen om meer allianties te zoeken met degelijke verenigingen en meer open te staan voor leden met een niet-ergonomische achtergrond. In de komende tijd zal dit verder worden uitgewerkt.

Definitie ergonomie

Binnen de ergonomie wordt relatief veel gepraat over de eigen identiteit van het vakgebied. De vorige Executive Committee heeft onder leiding van president Ian Noy (Canada) getracht om te komen tot een beschrijving van de ergonomie welke breed in de wereld van de ergonomie wordt gedragen. Er zijn vele discussies gevoerd over dit onderwerp, ook binnen de NVvE. Het is de Executive Committee uiteindelijk gelukt om de volgende definitie goedgekeurd te krijgen door de Council: "Ergonomics (or human factors) is the scientific discipline concerned with understanding of the interactions among humans and other elements of a system, and the profession that applies theory, principles, data and methods to design in order to optimize human well-being and overall system performance".

Discussiepunten waren onder meer: "is ergonomie

Jan Dul (j.dul@fbk.eur.nl)

Ernst Koningsveld (e.koningsveld@arbeid.tno.nl)

een wetenschap, een beroep of beide" en "gaat ergonomie over alle systemen met mensen of moet het zich beperken?"

Toetreding Zwitserland

Als laatste in Europa, is in Zwitserland een ergonomie vereniging opgericht en toegetreden tot de IEA. Dit is opmerkelijk want een mede-oprichter van de IEA en een van de bekendste ergonomen, was een Zwitser: Etienne Grandjean. Binnenkort worden aanvragen voor toetreding tot de IEA verwacht vanuit Chili, Venezuela, Egypte en Iran. Vooral landen in Afrika, Zuid-Amerika en het Midden Oosten hebben nog geen ergonomie-verenigingen.

Federation of European Ergonomics Societies

Op initiatief van Pieter Rookmaaker is vier jaar geleden een verkenning gestart van de mogelijkheden om de krachten in Europa te bundelen. Het voornaamste doel van deze bundeling is, om richting de officiële Europese instanties meer invloed uit te oefenen om het vakgebied meer aanzien te geven en om in bijvoorbeeld onderzoeksprogramma's expliciet aandacht te krijgen voor ergonomie. Na aanvankelijke aarzelingen van enkele landen werd dit jaar duidelijk dat zowel de IEA als geheel, als de afzonderlijke Europese landen hier positief tegenover staan en nu snel actie willen. Een werkgroep met een vertegenwoordiger van Nederland, Duitsland, Engeland, Frankrijk, Italië en de Scandinavische landen is ingesteld om de plannen vorm te geven. In eerste instantie is gekozen voor een lichte vorm van samenwerking met een gezicht naar de EU, en met de mogelijkheid dat landen met verschillende snelheid toetreden.

Geschiedenis van de IEA

Door Ilkka Kuorinka, oud president van de IEA, is een boekwerkje samengesteld over de eerste 25 jaar van de IEA. Hieruit komt naar voren dat de IEA ontstaan is vanuit een project 'fitting the job to the worker' van de European Productivity Agency (onderdeel van de Marshall-hulpverlening na WO II). Nederland heeft een belangrijke rol gespeeld in deze ontwikkeling. In 1957 werd op het toenmalige Nederlands Instituut voor Preventieve Geneeskunde in Leiden onder leiding van Burger een bijeenkomst van de werkgroep gehouden en werd besloten om een internationale vereniging op te richten als voortzetting van het project. De naam ergonomie werd later voor het vakgebied gekozen bij de oprichting van de IEA rond 1960. Overigens werd de naam ergonomie al in 1857 gehanteerd door de Poolse geleerde Wojciech Jastrzebowski. Zijn opmerkelijke teksten over "An outline of ergonomics or the science of work based upon the truths drawn from the science of nature" zijn vertaald in het Engels en uitgegeven in een boekwerkje dat aan alle deelnemers van het IEA-2000 congres is uitgereikt.

Wetenschap, technologie en toepassing

Een belangrijke activiteit van de IEA, waarbij veel leden van aangesloten verenigingen betrokken zijn, is het organiseren van bijeenkomsten door de Technical Committees (TC's). Ook bij het IEA 2000 congres werden weer vele sessies verzorgd door de TC's. Op dit moment zijn er voor 17 onderwerpen TC's (meer informatie is te vinden op de website van de IEA). Nico Delleman (TNO Human Factors Research Institute), voorzitter van de TC over "Standards", organiseerde tijdens dit congres een multisessie-symposium over normen. Andere multisessie symposia die vanuit Nederland werden verzorgd waren het symposium over "Inclusive Design and Usability" door Wiliam Green (TU Delft), een symposium over ergonomie in de bouwnijverheid door Henk van der Molen (Stichting Arbeid) en Ernst Koningsveld (TNO Arbeid) en een symposium van Jaap van Dieën (VU Amsterdam) over rugbelasting. Een van de key-note speakers van het congres was Dominic Bouwhuis (TU Eindhoven/IPO) met een lezing over "Configuring equipment to individual lifestyle".

De IEA biedt een mogelijkheid voor snel publiceren van onderzoeksresultaten via de webjournal "IEA Journal of Ergonomics Research" (kandidaten die geïnteresseerd zijn om de nieuwe editor te worden kunnen contact met ons opnemen).

Congressen 2003 en 2006

Het volgende IEA-congres wordt gehouden in Seoul, Zuid-Korea van 24-29 augustus 2003. Het thema van dit congres is "Ergonomics in the digital age" (zie <http://www.iea2003.org>). In 2006 is Nederland aan de beurt in Maastricht. De eerste publiciteit hiervoor werd op het IEA-2000 congres gegeven.

Referenties

- IEA Triennial Report 1997-2000, International Ergonomics Association, 2000*
- IEA Basic Documents, International Ergonomics Association, 2000*
- Jastrzebowski, W., "An outline of ergonomics or the science of work based upon the truths drawn from the science of nature", International Ergonomics Association, 2000
- Kuorinka, I., "History of the International Ergonomics Association. The first quarter of a century", International Ergonomics Association, 2000